

Hovorna.

(Zastupování zemí a okresů finanční prokuraturou.) Otázka právního zastoupení subjektů povahy veřejné, pokud dosud byly zastupovány soukromými právními zástupci, dala by se nejlépe řešit s novou úpravou služební instrukce, vydané na základě chystaného rámcového zákona pro státní zástupčí úřady, t. j. finanční prokuratury. Stará služební instrukce (nařízení veškerého ministerstva ze dne 9. března 1898, č. 41 ř. z., upravená nařízením ze dne 4. června 1919, č. 313 Sb. z. a n.) má být nahrazena novou a v ní zhodnoceny dlouholeté zkušenosti.

Pokud týče se zastupování zemí a okresů, tedy samostatných právnických osob, jest otázka tato i po platnosti organizačního zákona (Sb. 125/1927) stále nevyřešena. Zákon o reformě veřejné správy nestanovil vůbec výslovně, kdo má právně zastupovati země a okresy tímto zákonem zřízené.

Zákon stanoví sice v § 29, odst. 3., že členové zastupitelstva, výboru nebo komisi mohou zastupovati zemské zastupitelstvo ve sporech, při čemž smí účtovat pouze skutečně vzešlé výlohy. Není ovšem pochyby jak ze znění tohoto paragrafu, tak i z jeho umístění, že nejedná se o nějaké všeobecné ustanovení, pokud jde o zástupčí legitimaci jmenovitě při sporech soukromoprávních, nýbrž, že se pouze vztahuje míra oprávnění členů zastupitelstva a určuje okruh, který nesmí býti překročen, aby nemohl ten který člen, pokud má případně kvalifikaci jako advokát, být podezírán z podjatosti.

Na venek zastupuje zemi zemský president (§ 54 org. zák.). Země a okres jsou samostatnými právními osobami (§ 41 a 78 org. zák.). Vnější reprezentace země je zásadně vykonávána zemským presidentem, on vykonává též usnesení zemského výboru, pokud týče se jmění země. Jméni země spravuje zemský výbor (§ 42 org. zák.) a zemské zastupitelstvo usnáší se o věcech, jež přesahují rozsah běžné správy jmění (§ 43). Zemský president podpisuje spolu s příslušným členem zemského výboru písemnosti jménem země, pokud spadají do oboru zemského zastupitelstva, tedy také pokud přesahují rozsah běžné správy jmění. Vstoupení do sporu a zřízení právního zástupce v advokátském sporu může mít tuto povahu ve svých důsledcích (několikeré opravné prostředky, soudní smíry, atd.), nebo také již výši puncta sporu a může též mít ten dalekosáhlý konečný výsledek, že se země naproti jiným osobám definitivně zavazuje. V tomto případě je potřebí vedle podpisu presidentova podpisů dvou členů zemského výboru a pečeti zemského zastupitelstva. Ostatně zákon výslovně praví, že vydání plné moci (tedy i pro právního zástupce v některém sporu země) vyžaduje tohoto druhého opatření. Otázkou formálně rozhodující bude ovšem určení právního zástupce.

Jde o to, zda je nutno, aby zastupování převzala finanční prokuratura; jest jistě nejvš uváženíhodno, zda z důvodů, především ovšem finančních, ale i jiných, nedoporučovalo by se při nové úpravě nucené zastoupení finanční prokuraturou. Věc jest skutečně aktuální a jistě dosti závažná již s hlediska úsporného.

Finanční prokuratura za dosavadního zákonného stavu jistě zásadně správně odmítá povinnost země a okresy zastupovati, ale z praxe jsou známy případy, že prokuratura v jednotlivých případech, zvláště bylo-li nebezpečí v prodlení, zastupování před soudy jménem země převzala (v jiných ovšem zamítla). Zřejmo, že státnímu zástupčímu úřadu by za-

stupování země a okresů, tedy právnických osob se stejným teritoriálním okresem, jako distrikty správy státní nepůsobilo nijakých přílišných obtíží a zdá se, že by vážnější námitky pro uzákonění zastupování svazků územní samosprávy v rozsahu výše uvedeném se strany finanční prokuratury nebyly. Poukaz na nedostatek personálu by ovšem bylo možno očekávat, ale ten jest starou bolestí nejen u soudů ale skoro u všech státních úřadů.

Zdůrazněno již, že jedná se s hlediska fiskálního o patrnou úsporu peněz pro finance zemské jistě důležitou, ale spolurozhodují zajisté i úvahy, zda má se při proponovaném zjednodušení správy a úřadování skutečně i v tomto směru pokročiti.

Zrušení dvojí koleje veřejné správy má ten důležitý důsledek, že veškerá vnější reprezentace státu i země jest soustředěna v osobnosti jedině. Zemský úřad existuje na venek úplně homogenně, rovněž tak okresní úřad. Při obligatorním zastupování advokáty státu nejednalo by se jistě nijak o porušení právní osobnosti země, která jest ostatně v organizačním zákoně výslovně stanovena; bylo by to jen skutečně zjednodušení a pochopitelná úprava, když namnoze i vlastní interní úřadování pro země vykonávají úředníci státní.

Někde dokonce není ihned jasno, zda majetek, jenž má býti zastupován, je státní nebo zemský. Majetek bývalých uherských žup prodělal totiž již dvoji přechod (při uzákonění župního zákona z 29. února 1920, č. 196 Sb. z. a n. a při vstoupení v platnost zákona o nové organizaci správy na Slovensku dne 1. července 1928), takže musí se dnes v každém jednotlivém případě na Slovensku zkoumati, byl-li majetek starých žup, jehož by se spor týkal, odevzdán nové župě a patří-li tedy dnes již zemi slovenské či zůstal-li vlastnictvím státu.

Zástupčí úřady státní, jak řečeno, zásadně odmítají povinnost zastoupení majetku zemského i když v jednotlivých případech jménem země do sporu vstoupily. Při ustanovení nuceného zastoupení majetku zemského finančními prokuraturami mohlo by se v celku budovati na ustanovení instrukce z roku 1898.

Země a okresy jako právnické osoby při šetření jejich samostatné povahy a rozdílné subjektivitě od správně shodného teritoria státního měly by podobnou povahu jako fondy prokuraturou zastupované. Nejedná se přirozeně o nějaké snížení představy země historicky již vžitě na úroveň fondů zcela malého významu, nýbrž o vystižení přibližnosti právní konstrukce při odůvodnění státního zastoupení svazků územní samosprávy před soudy. Jedná-li se však o právnickou osobu, jako jest na př. země, jejíž význam zajisté překročuje všechny právnické osoby typu nadace, které jsou obligatorně zastupovány státem a jak je má na mysli § 646 obč. zák., jsou-li také finanční prokuraturou zastupovány fondy (studijní a náboženský fond, silniční fond, fond všeobecné nemocnice v Praze), které mají tolik společného s veřejnou správou, ale i s dosavadní představou samosprávy a jsou-li zastupovány často jen z toho důvodu, že jsou aspoň částečně dotovány ze státních prostředků, zajisté vyvstane odůvodněná otázka, zda z důvodů ekonomických a fiskálních nebylo by lze vůbec přenést povinnost zastupování právního na finanční prokuraturu, resp. rozšířit její kompetenci aspoň na ty případy, kdy právnická osoba požívá přiměřené stálé dotace od státu a územně se úplně kryje s rozsahem pravomocí správního úřadu.

Doporučovalo by se rovněž, aby legitimace finanční prokuratury ke sporu jménem země obsáhnuta byla co neširě a vysloveno určité, že vztahuje se nejen snad na vymáhání nějakých zemských dávek, nýbrž na případ, kdyby byla země jako samostatný subjekt žalována, resp. žaluje. Sluší upozorniti, že zákon o zřízení nejvyššího účetního kontrolního úřadu ze dne 20. března 1919, č. 175 Sb. z. a n. podrobuje své, tedy přirozeně státní kontrole „všeliká zařízení, jež přijímají podpory od státu“. Zcela právem jmenovaný úřad vztáhl svou pravomoc na země

i když nejsou v zákoně uvedeny, neboť tyto subjekty bĕrou stále pŕídĕly od státu. § 11 zákona, ě. 77/1927 jistĕ mluví dŕaznĕ pro to, aby stát pŕevzal i pŕávní zastoupení zemí z dŕvodŕ vhodnosti a ekonomie, nehledíme-li ani ke státním dotacím ve formĕ pŕirážek ke státním daním, které jsou také dŕležitou složkou finanĕního hospodáŕství zemí a okresŕ.

Pŕi pŕíštím ŕešení této otázký dalo by se pŕávní zastoupení tĕchto samospŕávných subjektŕ státem teoreticky dŕbĕ zdŕvodnit (bĕřeme-li v ŕvahy dosavadní zákonný stav) stálou dotací ze státních pŕostŕedkŕ a nutností uhrazovatí vyskytující se schodek; prakticky, že zavedením jediné koleje pŕikročilo by se v celé administrativĕ též k zavedení jednotného pŕávního zastoupení a koneĕnĕ fiskálnĕ získáním nejlevnějšího advokáta — finanĕní prokuratury.

Dr. Václav Š t o r k á n.

(Mezinárodní kriminalistický kongres v Praze v srpnu 1930.) Mezinárodní kriminalistický kongres schází se v pĕtiletých obdobích, aby ŕešil naléhavĕ otázký trestního pŕáva a vĕzeňské administrativy. Kongresu zŕčastňují se zástupci všech kulturních státŕ svĕta. Poslední (devátý) kongres, který se konal v r. 1925 v Londýně, pŕijal pozvání vlády ěeskoslovenské, aby pŕíští (desátý) kongres byl konán v r. 1930 v Praze.

Pŕažský kongres stanoven na dny 25.—30. srpna t. r. K ŕčasti na sjezdových pŕacích budou pŕipuštĕní oficielní zástupci vyslaní vládami, ělenové parlamentu a národních akademií, universitní pŕofesoŕi a docenti, konceptní ŕedníci ministerstva spravedlnosti, vnitra a zahraniĕních záležitostí, ŕedníci se vĕzeňství, soudcovĕ, advokáti a zapsaní obhájci ve vĕcech trestních, delegáti a ělenové společnosti pro pŕávo trestní a vĕzeňství a společnosti pro ochranný dozor, ělenové pŕípravného sjezdového vŕboru, významní odborníci ve vĕcech trestních a vĕzeňství, jakož i jiné zvláštĕ pozvané osobnosti.

Sjezd pŕipravuje Mezinárodní komise pro pŕávo trestní a vĕzeňství se sídlem v Bernu (Švýcary).

Kongres se dĕlí na ětyŕi sekce podle povahy otázek, které budou podle programu pŕobírány, totiž: 1. sekce: zákonodáŕství, 2. sekce: správa, 3. sekce: prevence, 4. sekce: mládež. Aby byla pŕipravena diskuse v sekcích, byly vyžádány posudky o tĕchto otázkách od osob vybraných Mezinárodní komisí pro pŕávo trestní a vĕzeňství.

Tyto pŕípravnĕ pŕáce budou zdarma zaslány podle možnosti ještĕ pŕed sjezdem všem ŕčastníkŕm, kteří zaplatili pŕíspěvek, stanovený na 25 zlatých frankŕ. Rovněž bude jim zaslán vŕtisk publikací sjezdových, jakmile vyjdou.

Osoby vŕše uvedené, které si pŕĕjí zŕčastnit se kongresu, nechť se obrátí na místního pokladníka komitĕtu p. Jana Šchmidta v Praze IV., ministerstvo spravedlnosti, a zašlou mu zároveň pŕíspěvek (25 zl. fr.) šekem nebo poštovní poukázkou.

O další informace lze dožádati ěs. vládní delegáty v Mezinárodní komisí pro pŕávo trestní a vĕzeňství, univ. pŕof. Dr. Augusta Miŕičku, Praha XVI., Dienzenhofferovy sady 6, nebo min. radu Dr. Emila Láňho, Praha IV., ministerstvo spravedlnosti.